

ОЗЕРА УКРАЇНИ

Мета: продовжити формувати в учнів систему знань про озера, показати їх практичне значення, навчити розрізняти за картою стічні та безстічні озера; продовжувати формувати навички роботи з фізичною та контурною картою; виховувати дбайливе ставлення до водних багатств.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу.

Обладнання: атлас, контурні карти, підручник, презентація.

Опорні поняття: річка, води суходолу, тектонічні рухи, живлення річки.

Базові поняття: озеро, типи озер, водосховище, канал, ставок.

Хід уроку

I. Організаційний момент

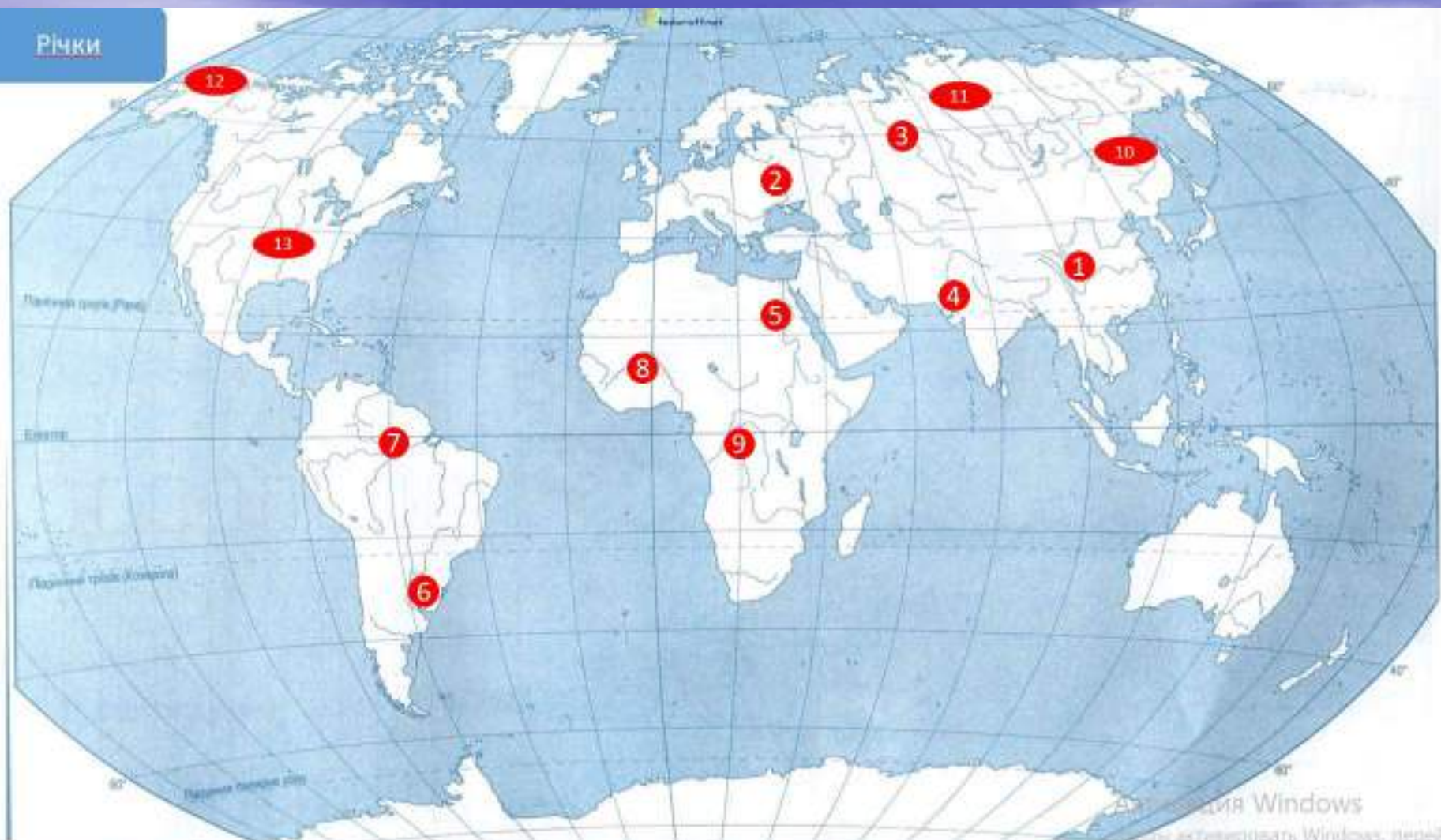
II. Актуалізація опорних знань

Слайд №3,4,5

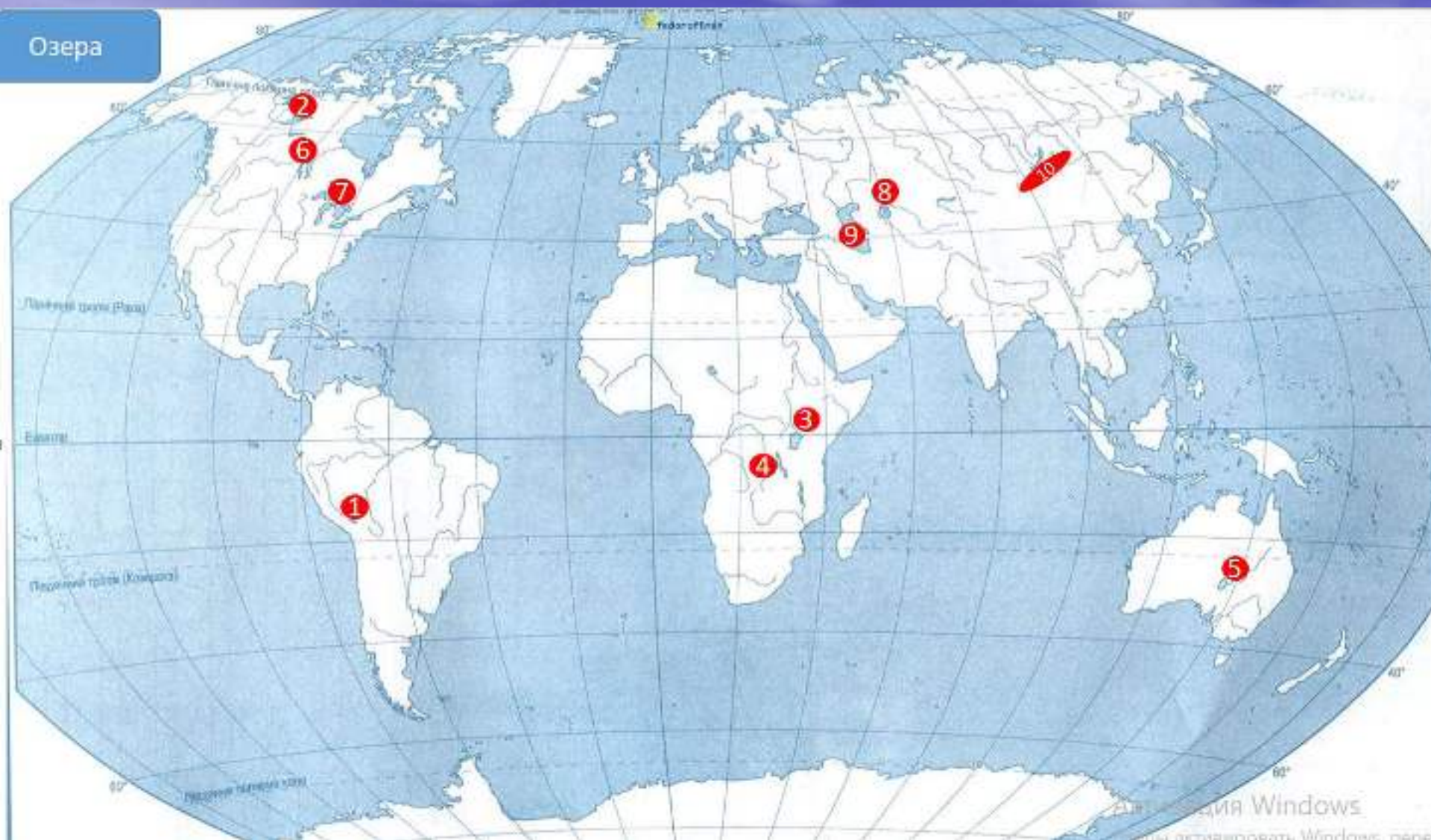
III. Вивчення нового матеріалу

- 1.Що таке озеро?
- 2.Які бувають озера за походженням улоговин?
- 3.За складом води озера бувають...
- 4.За стоком озера поділяють...
- 5.Яке значення озер?
- 6.За походженням улоговин Великі Американські озера: Гурон, Онтаріо, Мічиган, Верхнє...
- 7.за складом води о.Таньганьїка відносять ...

Річки

Озера

ОЗЕРО – природна заглибина на суходолі, заповнена водою.

В Україні налічується близько 20 тис. озер, з них 43 площею до 10 км². Розподілені вони на території нерівномірно. Найбільшими озерними районами країни є Полісся, заплави Дніпра, Дунаю та Сіверського Дінця, Поділля, Причорномор'я, а також Кримські гори та Карпати.

Озера України

Шацькі
озера

К

оз. Синевир

З

ПОХОДЖЕННЯ ОЗЕРНИХ
УЛОГОВИН:

К - карстове

Л - лиманне

Р - реліктове

З - загатне

Л

оз. Ялпуг

Л

оз. Сасик
(Кундук)

Р

оз. Донузлав

оз. Сасик
(Сиваш)

оз. Сакське

Зупинка 1. Край блакитних озер. Шацькі озера на Поліссі

Шацькі -

карстові озера

Край блакитних озер – саме так називають північний захід Полісся на території Волинської області. Серед густих лісів тут розташовано близько 200 озер. Найбільші з них – Світязь, Пулемецьке, Луки, Пісочне

*Озера **проточні**, зв'язані між собою протоками. **Прісні**. Улоговини озер лежать на білій крейді.*

Світязь

*Світязь найглибше озеро
України. Його середня глибина –
7 м, максимальна – 58,4 м. За це
Світязь називають українським
Байкалом.*

Світязь

Озера Карпат

В Українських Карпатах є озера **вулканічного, льодовикового, загатного** походження.

Льодовикові озера є на схилах Чорногорського масиву в Карпатах (**Бребенескул, Марічейка, Несамовите**). А озеро **Липовецьке**, яке належить до **вулканічних озер**, розташоване в бічному кратері згаслого вулкана.

Найвідоміше озеро Карпат – Синевир, назване так через **синій колір води**.

Озеро розкинулося у **верхів'ї річки Теребля** на **висоті 989 м** над рівнем моря. Посеред водойми – невеличкий острів. Невелике за площею озеро виникло внаслідок землетрусу, який спричинив обвал скелі, що перегородила русло річки.

озеро **СИНЕВИР** найбільше гірське озеро

Бребенéскул — найбільш
високогірне
озеро України (1801 м над
рівнем моря);
гідрологічна пам'ятка
природи місцевого
значення.

Лежить у межах Рахівського району Закарпатської області, на території Чорногірського заповідного масиву (частина Карпатського біосферного заповідника). Розташоване на південно-західному схилі Чорногірського хребта, в котловині між горою Бребенескул (2035 м) і Гутин-Томнатик (2016 м).

Несамовіте — озеро Українських Карпат (1750 м над рівнем моря). Розташоване в межах Надвірнянського району Івано-Франківської області.

Розташоване в Карпатському національному парку, в льодовиковому карі (впадині) на східних схилах гори Туркул (масив Чорногора).

Марічійка — високогірне озеро в Українських Карпатах, у масиві Чорногора, в межах Верховинського району Івано-Франківської області.

Розташоване у південній частині Карпатського національного парку, на північно-східному схилі гори Шурин. На північний захід від озера розташована одна з найвищих вершин Українських Карпат — Піп Іван (2022 м). Довжина озера — 88 м, ширина — 45 м, висота над рівнем моря — 1510 м.

Морське око Закарпаття

Озеро **Липовецьке** розташоване у Хустському районі Закарпатської області. Креативні місцеві жителі ще називають його «Морське око Закарпаття». Дослідники стверджують, що Липовецьке – **це єдине озеро вулканічного походження**, яке залишилось у Карпатах. Колись давно існувало ще дві водойми, але вони вже практично зникли. Озеро Синє стало болотом, а **Ворочівське** поступово висихає.

Донузлав — унікальне озеро Криму

Донузлав — унікальне досить глибоке озеро в Україні з пологими берегами і піщаними пляжами. Єдиної думки щодо його походження нема. Можливо, воно тектонічне, тобто розташоване в розломі, який заповнило близько розташоване море. Інші дослідники дотримуються думки, що воно залишкове.

Унікальність водойми — у змішаному складі води. У гирловій частині вона солона, оскільки озеро з'єднане штучним каналом з морем, а далі на північ стає прісною.

Донузлав

Озеро Донузлав тягнеться на 30 км й має площу 48,2 км². Донузлав **друге за** **максимальною глибиною** озеро України – 27 м.

Донузлав

Сакське озеро

Сакське озеро з літака

Нині це неглибоке озеро (не більше 1 метра), розділене земляною косою на дві частини: східна – скарбниця цілющої грязі, західна – джерело солей магнію.

Сакське озеро невелике, але відоме своїми лікувальними грязями ще з часів давніх греків. Його згадував ще Геродот понад 2000 років тому. Відомо, що ще за 5 століть до нашої ери грязю тут лікувалися скіфи.

Озера Чорноморського узбережжя

На узбережжі Чорного моря утворилися **лиманні озера**. Вони **виникли в результаті** того, що мілководна частина моря була відокремлена від нього піщаними наносами-пересипами з піску й гальки, відмерлими мушлями різноманітних молюсків, намитих морськими хвилями та течіями. Це такі озера, як Сасик (Кундук), Алібей, Хаджибейський і Куяльницький лимани.

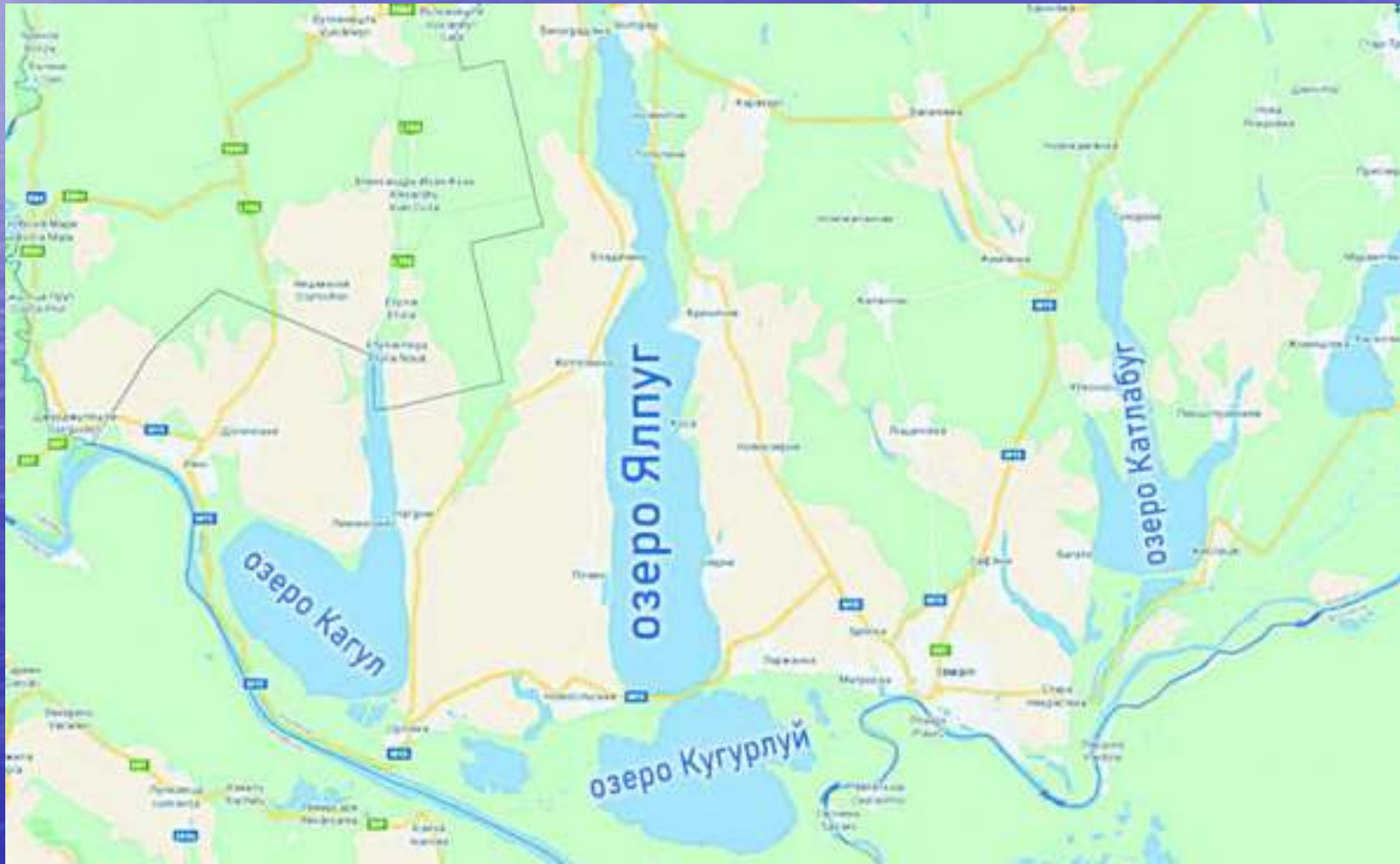
**озеро-лиман
МОЛОЧНИЙ**

**озеро-лиман
Дністровський**

Заплавні озера в пониззі Дунаю

У пониззі Дунаю утворилися заплавні озера, які виникли на заплаві річки внаслідок відокремлення рукавів або заток від основного русла річковими наносами. Заплавні озера Ялпуг, Кугурлуй, Кагул, Катлабуг є найбільшими серед прісноводних озер України.

оз. Ялпуг

**НАЙБІЛЬШЕ за
площею озеро
(прісне) – Ялпуг
(149 кв.км.)**

РЕКОРДИ УКРАЇНИ

- **НАЙБІЛЬШЕ** за площею озеро – Ялпуг (149 кв.км.)
- **НАЙГЛИБШЕ** озеро-Світязь (максимальна глибина 58,4 м.)
- **НАЙВИЩЕ** високогірне озеро- Бребенескул (1801м)
- **НАЙБІЛЬШЕ** прісне озеро – Ялпуг
- **НАЙБІЛЬШЕ** гірське озеро - Синевір

Повторюємо номенклатуру:

<https://wordwall.net/uk/resource/1515711/%D0%BE%D0%B7%D0%B5%D1%80%D0%B0-%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%83>

<https://wordwall.net/uk/resource/2215700/%D1%80%D1%96%D1%87%D0%BA%D0%B8-%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D0%B8-%D1%82%D0%B0-%D0%BE%D0%B7%D0%B5%D1%80%D0%B0-%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%83>

<https://wordwall.net/uk/resource/9471320/5-%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81-%D0%BE%D0%B7%D0%B5%D1%80%D0%B0-%D1%82%D0%B0-%D0%BB%D0%B8%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%B8-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8>

Домашнє завдання:

Повторити тему:

«Річки», «Озера», вчити поняття, знати номенклатуру.

За бажанням: підготувати повідомлення «Легенди назв річок і озер України».

На понеділок, 07.04.2025 приготувати контурну карту.